

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Реферат наукової роботи

**СТРАТЕГІЗАЦІЯ МОДЕРНІЗАЦІЙНОЇ ВІДБУДОВИ
ІНФРАСТРУКТУРНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ**

Вовк Ольга Миколаївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної кібернетики факультету менеджменту та маркетингу Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Київ-2024

Узагальнений зміст роботи. Описані авторські положення щодо теоретико-методологічного поглиблення концепції модернізаційної теорії та прикладного забезпечення результативності інноваційного розвитку й відбудови підприємств інфраструктурної сфери дозволили у науковій роботі «Стратегізація модернізаційної відбудови інфраструктурної сфери України» обґрунтувати гіпотезу, що базується на узгодженості концептуальних положень інноваційно-когнітивної парадигми модернізації економічних систем із методичним базисом обґрунтування системи стратегічних векторів реалізації потенціалу та застосування інноваційних технологій на засадах удосконалених положень теорії модернізації економічного простору, описати наукові підходи до формалізації механізму стратегізації, що, на відміну від існуючих, базується на просторово-ресурсній стійкості модернізаційного потенціалу, суб'єктно-об'єктних комунікаціях та орієнтованості на застосування інноваційно-когнітивної парадигми розвитку до обґрунтування інформаційно-інтелектуалізованої трансформації структури підприємств, формалізувати теоретико-прикладний інструментарій оцінювання рівня розвитку та результативності стратегізації модернізаційного потенціалу підприємств за профілем освоєності модернізаційних технологій інтелектуалізації і цифровізації, конкурентоспроможності й економічної ефективності інноваційної відбудови, а також методичне забезпечення для обґрунтування рішень щодо вибору стратегій відновлення підприємств інфраструктурної сфери економіки України.

Актуальність та новизна наукової роботи. Сучасні економічні виклики та геополітичні загрози потребують не лише антикризових заходів, а й дослідження, обґрунтування, науково-методичного забезпечення для превентивного управління майбутніми економічними трансформаціями.

Стійкість та оновлення інфраструктурної сфери української економіки в умовах повномасштабного вторгнення, динамічності та масштабності інноваційного розвитку світових економічних систем провокують системних рішень й наукового обґрунтування нових підходів до розвитку теоретичних

положень в теорії модернізації, становленні та практичній імплементації засад інноваційно-когнітивної парадигми розвитку, стратегізації відбудови національної економіки й інфраструктурної сфери, зокрема, забезпечить активізацію та ефективність реалізації модернізаційного потенціалу, інноваційно-інвестиційної діяльності та перспективи стійкого зростання економічних систем у євроінтеграційних процесах становлення інноваційно-орієнтованої економіки України.

Зазначені наукові виклики та завдання сконцентровано у меті наукової роботи, що полягає у поглибленні теоретико-методологічних засад модернізаційної теорії шляхом формування й імплементації наукових положень та прикладних рекомендацій для стратегізації відбудови підприємств інфраструктурної сфери в умовах воєнного та повоєнного відновлення економіки України.

Новизна наукової роботи розкривається у отриманих теоретико-методологічних і методичних результатах, а саме

вперше обґрунтовано наукову гіпотезу, що базується на узгодженості концептуальних положень інноваційно-когнітивної парадигми модернізації економічних систем із методичним базисом обґрунтування системи стратегічних векторів реалізації потенціалу та застосування інноваційних технологій на засадах удосконалених положень теорії модернізації економічного простору, а також прикладного методичного інструментарію стратегізації відбудови підприємств інфраструктурної сфери й оцінювання її результатів;

удосконалено:

- систему імперативів модернізації підприємств інфраструктурної сфери, що орієнтується не лише на інноваційність, конкурентоспроможність, безпековість та інституційність, стратегічність та корпоративізацію, а й враховує принципи та закономірності кризових викликів, провокуючи євроінтеграційні, релокаційні й інвестиційні потреби й активізацію стабілізуючих механізмів;

- наукові підходи до формалізації механізму стратегізації, що, на відміну від існуючих, базується на просторово-ресурсній стійкості модернізаційного потенціалу, суб'єктно-об'єктних комунікаціях та орієнтованості на застосування інноваційно-когнітивної парадигми розвитку до обґрунтування інформаційно-інтелектуалізованої трансформації структури підприємств інфраструктурної сфери економіки України ;

- теоретико-прикладний інструментарій оцінювання рівня розвитку та результативності стратегізації модернізаційного потенціалу підприємств інфраструктурної сфери за профілем освоєності модернізаційних технологій інтелектуалізації і цифровізації, конкурентоспроможності й економічної ефективності інноваційної відбудови, а також методичне забезпечення для обґрунтування рішень щодо вибору стратегій відновлення підприємств, що базується на параметричній оцінці наявного й оптимізованого рівнів модернізаційного потенціалу та здатності до активізації використання акумульованих резервів економічної стабілізації у кризових умовах;

набули подальшого розвитку:

- система понять теорії модернізації та розвитку економічних систем шляхом поглиблення сутності категорій «модернізація», «стратегізація», «економічне відновлення», «структурна модернізація», «модернізаційний потенціал», «безпекові імперативи модернізації», «інноваційно-когнітивна парадигма», «повоєнна відбудова»;

- класифікаційні ознаки модернізації підприємств, що розширено за ознаками об'єктності, стратегічної спрямованості та характеру відбудови підприємств, що дало можливість поглибити попередні наукові здобутки, а також побудувати профіль модернізаційного потенціалу для подальшої стратегізації відбудови підприємств інфраструктурної сфери.

Оригінальність описаних наукових результатів дослідження базується на авторських положеннях становлення інноваційно-когнітивної парадигми, що розкриваються у застосуванні прикладного методичного інструментарію градації профілю й параметричній оцінці рівня модернізаційного потенціалу

для обґрунтування стратегій економічного відновлення підприємств інфраструктурної сфери, а також розвитку методичних положень просторової економіки через формалізацію інструментарію аналізу спіралеподібного простору модернізації підприємств, що дозволило обґрунтувати механізм стратегізації модернізаційної відбудови підприємств інфраструктурної сфери.

Обґрунтованість методології чи методів дослідження, основних ідей, пропозицій розкрито шляхом застосування загальнонаукових методів наукового пізнання і спеціального інструментарію наукового дослідження, що ґрунтуються на сучасних технологіях розвитку інтелектуально-цифровізаційного суспільства та їх застосування в економічних системах.

При здійсненні наукових досліджень та виконанні роботи було використано такі методи: діалектичний (при формалізації та опису взаємозв'язків, закономірностей, принципів модернізації підприємств інфраструктурної сфери), метод групування (для подальшого розвитку понятійного апарату та класифікації в теорії модернізації), метод аналізу та синтезу (при формалізації закономірностей стратегізації модернізаційних змін на підприємствах інфраструктурної сфери), метод декомпозиції (для встановлення економічної сутності досліджуваних категорій інноваційного розвитку та модернізації й виокремлення їх ключових характеристик), статистичний метод та економіко-математичне моделювання (для обґрунтування параметричної моделі вибору стратегій відновлення, побудови оціночної шкали профілю освоєності модернізаційних технологій інтелектуалізації і цифровізації, конкурентоспроможності й економічної ефективності інноваційної відбудови). Теоретично-методологічним базисом дослідження є інноваційно-когнітивна парадигма модернізації з урахуванням інтелектуально-цифровізованої трансформації національної економіки, що дало можливість сформулювати припущення щодо формування та імплементації основних положень стратегізації модернізації підприємств інфраструктурної сфери. Прикладним базисом наукової роботи є публікації закордонних та вітчизняних науковців щодо становлення модернізаційної теорії управління економічними системами

та просторово-ресурсної трансформації підприємств інфраструктурної сфери, формування системи імперативів модернізації в умовах інноваційної економіки, матеріали спеціальних видань у межах дослідницьких програм Європейського Союзу й України, результати довгострокових досліджень в сфері та інформаційна база Інтернет.

Основні науково-технічні результати, котрі мають прикладну цінність та впроваджені у діяльності суб'єктів господарювання і спрямовані на імплементацію положень інноваційно-когнітивної парадигми при стратегізації модернізаційної відбудови економічної системи, наступні:

- метод вибору стратегії відновлення підприємств, що базується на авторському інструментарії параметричної оцінки наявного й оптимізованого рівнів модернізаційного потенціалу, що дозволяє підприємствам виявити ресурсно-просторовий базис відбудови та формування стратегічних орієнтирів для нарощування модернізаційного потенціалу й освоєння інновацій (довідки про впровадження №223 від 20.05.2024. на ТОВ «Науково-дослідний інститут «Перетворювач», №108 від 17.05.2024 р. на ТОВ «Національна товарно-сировинна компанія», № Д044/ від 20.05.204 р. на ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Міконт»),

- механізм стратегізації відбудови підприємств інфраструктурної сфери, котрий, на відміну від класичних організаційно-економічних механізмів, розкриває трансформацію ресурсів та інтелекту в технології управління інвестиційно-інноваційними процесами й техніко-технологічним оновленням економічних систем та здатність до активізації акумульованих резервів економічної стабілізації у кризових умовах, що в сукупності дозволяє прогнозувати результативність відновлення підприємств в умовах воєнного та повоєнного відновлення (довідки про впровадження №223 від 20.05.2024. на ТОВ «Науково-дослідний інститут «Перетворювач», №0017 від Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати»);

- методичне забезпечення формалізації та аналітичного проектування трансформації спіралеподібного простору підприємства в умовах безпекових

викликів, що базується на авторському інструментарії дослідження впливу імперативів модернізації та потреб активізації модернізаційного потенціалу при реалізації стратегічних орієнтирів його нарощування задля збереження стійкості й результативності, котре дозволяє проєктувати стратегічні вектори воєнної та повоєнної відбудови й прогнозувати трансформаційні зміни (довідка №0017 від Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати»);

- методичний інструментарій таргетування стратегічних трансформацій н із застосуванням якісно нового підходу до формування профілю освоєності модернізаційних технологій інтелектуалізації і цифровізації, конкурентоспроможності й економічної ефективності інноваційної відбудови, що, на відміну від існуючих, передбачають побудову оціночної шкали рівня розвитку модернізаційного потенціалу, а також дозволяє визначити векторність й ефективність реалізації стратегій відбудови підприємств інфраструктурної сфери (довідки про впровадження № Д044/ від 20.05.204 р. на ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Міконт», №226 від 17.05.2024 р. ТОВ «ФАКЕЛ»);

Масштаби реалізації результатів наукової роботи та проведених досліджень авторки відображено в цитованості публікацій за тематикою, а також впровадженням:

- у діяльності Асоціації «Український національний комітет Міжнародної торгової палати» (довідка №0017),

- на ТОВ «Науково-дослідний інститут «Перетворювач» (довідка №223 від 20.05.2024 р.),

- на ТОВ «Національна товарно-сировинна компанія» (довідка №108 від 17.05.2024 р.),

- на ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Міконт» (довідка № Д044/ від 20.05.204 р.),

- на ТОВ «ФАКЕЛ» (довідка №226 від 17.05.2024 р.).

Крім того наукові здобутки за тематикою представленої роботи були частково розкриті при виконанні науково-дослідних робіт «Управління сталим

розвитком інтеграційних процесів підприємств повітряного транспорту в міжнародному просторі» (0118U004287, 2018-2020 р.р.) та «Мотиваційне управління економічними системами в умовах інтелектуально-цифровізаційної трансформації» (0121U113066, 2021-2023 р.р.), в котрих Вовк О.М. була відповідальним виконавцем.

Також в 2024 році за участі претенденти було підготовлено та прийнято проєктні заявки за темами ““Recycling of car tires with zero carbon emission (RCTZC)” в рамках міжнародної програми ERASMUS+, KA2. (№ проєктної заявки: ERASMUS2027 ERASMUS-EDU-2024-PI-ALL-INNO ERASMUS-LS SEP-211041743 RCTZC (дата реєстрації 07.03.2024)), “Development of a Local Energy Security Passport for war-affected communities” в рамках міжнародної програми НАТО "Наука заради миру і безпеки" (№ проєктної заявки: A225-2024 (дата реєстрації 22.01.2024)).

Зазначані наукові дослідження та проєкти, як і попередні здобутки авторки, мають практичне впровадження і підтримку як у масштабах господарювання суб'єктів національної економіки, так і міжнародних організації та установ.

За результатами дослідження опубліковано 87 наукових праці, в т.ч.: 1 одноосібна монографія, 4 колективних монографій (у т.ч. 1 у зарубіжному виданні), 2 підручники, 9 статей в журналах, включених до категорії "А" (у т.ч. 8 зарубіжних виданнях) та 28 статей у журналах, включених до категорії "Б", 36 тез доповідей (в т.ч. 12 одноосібних). На одноосібну монографію, що покладена в основу наукової роботи, отримано свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір Вовк О.М. «Детермінанти модернізації підприємств інфраструктурної сфери: теорія, методологія, практика» Київ, ФОП Маслаков, 2020. 480 с.» №114196 від 15.08.2022 р.. Також претендентка має ще два охоронних документи на об'єкти права інтелектуальної власності (свідоцтва про реєстрацію авторського права на твори №81463 від 13.09.2018 р. та № 113560 від 04.08.2022 р.)

Зазначені наукові здобутки базуються на попередніх опублікованих та апробованих дослідженнях авторки та вперше подаються на конкурс зі здобуття Премії Президента України.

Претендентка:

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної кібернетики
факультету менеджменту та маркетингу
Національного технічного університету
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»

Ольга БОБК